

Wojciech Moczulski

Harmonia gitarowa – – do improwizacji (cz. VI)

AKORD NA III STOPNIU GAMY: ${}^{\circ}T_{III}$ / ${}^{\circ}D_{III}$

Wojciech Moczulski ur. w 1963 r. w Warszawie. Absolwent Akademii Muzycznej w Warszawie, w klasie gitary klasycznej Bogusława Przybylskiego. Po ukończeniu studiów kieruje całe zainteresowanie ku gitarze elektrycznej i muzyce jazzowej. Na stałe związany z formacją FLASH. Uwielbia grać muzykę kameralną. Jego hasło brzmi: CIEKAWA HARMONIA TO UCZTA DLA ZMYŚLÓW.

W oparciu o skalę durową na III stopniu możemy zbudować trójdźwięk, który w brzmieniu jest molowy (a)

Prz. 1. a) b) c)

C-dur c-moll eolska c-moll harmoniczna

W oparciu o skalę molową eolską zbudujemy trójdźwięk, który w brzmieniu jest durowy. Ma oznaczenie funkcyjne ${}^{\circ}T_{III}$, ${}^{\circ}D_{III}$ (b).
W oparciu o skalę molową harmoniczną budujemy trójdźwięk, który w brzmieniu jest zwiększony i posiada funkcję D_{III} (c).

Możliwe są do utworzenia następujące trójdźwięki dodatkowe:

- a) trójdźwięk durowy na III stopniu gamy występujący jako akord ${}^{\circ}T_{III}^{\sharp}$ (moll tonika trzeciego stopnia obniżonego z kwintą czystą).
b) trójdźwięk molowy na III stopniu gamy molowej, posiadający funkcję D_{III} (dominanty trzeciego stopnia, stopnia podwyższonego).
c) trójdźwięk durowy na III stopniu gamy molowej pełniący funkcję ${}^{\circ}D_{III}$.

Akordy zastępujące dominantę są więc następujące:

W dur: $D_{III}^{\sharp}$, w moll: $D_{III}^{\flat}$, ${}^{\circ}D_{III}$
Akordy zastępujące tonikę są następujące:
W dur: $T_{III}^{\sharp}$, ${}^{\circ}T_{III}^{\sharp}$; w moll: ${}^{\circ}T_{III}$

Poznany w tym odcinku trójdźwięk trzeciego stopnia, jak również trójdźwięki poznane w poprzednich odcinkach dają możliwość tworzenia wielu konstrukcji harmonicznnych (połączeń akordowych), np.:

1. ${}^{\circ}T_{III}$ - ${}^{\circ}S_{IV}$ - ${}^{\circ}S_{IV}$ - D_{III} - ${}^{\circ}T_{III}^{\sharp}$ ($\uparrow$) - D_{III} - ${}^{\circ}T_{III}$

Twórz zatem różne konstrukcje harmoniczne wywyższając poznane akordy, stosując zasadę najbliższej drogi oraz różne tonacje:

Prz. 3.

Akord I to ${}^{\circ}T_{III}$, drugi akord ${}^{\circ}S_{IV}$ zbudowana jest na gamie eolskiej lub harmonicznej, akord III S_{IV} zbudowana jest na gamie wnoszącej element dorycki (sekssta dorycka). Akord IV wyzyskuje materiał skali doryckiej a następuje po nim ${}^{\circ}S_{IV}$ zbudowana na skali eolskiej lub harmonicznej. VI akord jest to ${}^{\circ}S_{III}^{\flat}$ w tonacji $F_{III}^{\flat}$. Akord VII jest ${}^{\circ}T_{III}$, a po nim następuje ${}^{\circ}T_{III}$, która poprzedza D_{III} ($A5+$) zbudowany na skali harmonicznej lub doryckiej. Akord X to ${}^{\circ}S_{IV}$ wyzyskująca skalę eolską lub harmoniczną. XI akord ${}^{\circ}T_{III}$ poprzedza właściwą dominantę tonacji $F_{III}^{\flat}$, która w całej konstrukcji pojawia się tylko raz. Kończącym akordem jest ${}^{\circ}T_{III}$, w pierwszym przewrocie (a więc posiadająca słabą postać). Cwiczenie to warto powtarzać.

Powyższy opis akordów zbudowanych w oparciu o różne skale podają celowo, ponieważ po dokonaniu systematyki współbrzmień występujących w systemie tonalnym, będę mówił o improwizacji na te akordy, które to improwizacje będą przedstawiane w oparciu o skalę jak również budowę i następstwa współbrzmień.

W następnym numerze zamieścimy nuty utworu *I'm In The Mood For Love* (temat), w którym występuje akord III stopnia. W takcie 5, 15, 22 w formie septymowej.

Pozdrawiam Wojciech Moczulski